



การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8  
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”  
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

## การบริหารสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษาไทย Managing an Environment that Fosters Creativity in Thai Educational Institutions

พรทิภา บรรพต

โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

### บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไทยที่มีส่วนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการออกแบบ พัฒนา และจัดการองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทั้งในด้านกายภาพ สังคม จิตวิทยา และการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคิดสร้างสรรค์ เพื่อเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารที่มีวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และนักเรียน รวมถึงการจัดพื้นที่บรรยากาศการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปลอดภัยทางอารมณ์ สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการแสดงออกและทดลองสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในผู้เรียน นอกจากนี้ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการแสดงออก การคิดนอกกรอบ การเรียนรู้แบบบูรณาการ การบริหารจัดการที่ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรเชิงบวก การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและช่วยส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 บทความนี้จึงเสนอแนวทางการบริหารจัดการเชิงระบบที่ผสมผสานความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา เป็นการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และพัฒนาทุนมนุษย์อย่างยั่งยืน เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ในบริบทของสถานศึกษาไทย

**คำสำคัญ:** การบริหารสภาพแวดล้อม, การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์, สถานศึกษาไทย

### Abstract

This article presents concepts related to managing environments that foster creativity in Thai educational institutions. The objective is to study how the management of school environments in Thailand contributes to promoting students' creativity, with a focus on the role of school administrators in designing, developing, and managing environmental components in physical, social, and psychological dimensions. It also includes an analysis of



environmental elements that influence the creative thinking process to support creative learning. The study found that visionary leadership, participation from teachers, staff, and students, as well as the creation of flexible and emotionally safe learning spaces, can provide students with the freedom to express themselves and experiment with new ideas. These are key factors that significantly influence the development of students' creativity. Moreover, building an organizational culture that supports self-expression, thinking outside the box, and integrated learning along with positive organizational management, teacher and student engagement, and the effective use of resources serves as an essential mechanism for creating a high-quality learning atmosphere and promoting learners' potential in the 21st century. This article thus proposes a systematic management approach that integrates creativity into the school administration process as a means of enhancing learning quality and sustainably developing human capital. It aims to foster a creative learning environment within the context of Thai educational institutions.

**Keywords:** Environmental management, Promotion of creativity, Thai educational institutions

## บทนำ

ในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในด้านอารมณ์ ทักษะคิด และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งในด้านกายภาพ สังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นการจัดห้องเรียนที่ยืดหยุ่นและน่าสนใจ การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน หรือการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาบางแห่งยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สถานศึกษาต้องแบกรับภาระเหล่านี้ ทำให้การบริหารจัดการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร การบริหารสภาพแวดล้อมของแต่ละสถานศึกษาย่อมมีความแตกต่างกัน แต่ก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ จึงสมควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (อภิบาล สุวรรณโคตร, 2563) ดังนั้น การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เพราะสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนและสามารถพัฒนาการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ของ



นักเรียนได้ นอกจากนี้ยังสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สึกกระตือรือร้นในการเรียน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ตลอดเวลา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ทำให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน (วิมาลย์ ลีทอง, 2563) กล่าวถึงบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สภาพการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สภาพ การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียนที่ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การ จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้ถูกต้องเหมาะสม นับเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน จึง จะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน

ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์จึงไม่ใช่เพียงการตกแต่งพื้นที่ให้สวยงามเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการวางแผนการจัดการ อย่างมีระบบ การใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง มีคุณภาพในระยะยาว ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เต็มที่ ผู้บริหาร สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารสภาพแวดล้อมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อยกระดับ การศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคต

### แนวคิดสำหรับการบริหารสภาพแวดล้อม

กิ่งกนก กิณเรศ (2565) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเจริญงอกงามและเกื้อกูลการเรียนรู้ของนักเรียนและ ความสัมพันธ์ของบุคคลภายในสถานศึกษา มีบรรยากาศการปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นไปอย่างราบรื่น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ แสวงหาแนวทาง ปรับปรุงสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งต้องให้การ สนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ในการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา จึงจะสามารถอำนวยความสะดวกต่อ ครู นักเรียน ตลอดจน ผู้ใช้บริการอื่น ๆ รวมทั้งจะมีการพัฒนาไปสู่มาตรฐานสภาพแวดล้อมที่ดีที่สุดในที่สุด

วีระพงศ์ สว่างลาภ (2565) โรงเรียนเป็นสถานที่รวมประชากรในวัยเรียนและให้ความรู้แก่เยาวชน โดยมีความสำคัญ รองลงมาจากสถาบันครอบครัว ภายใต้การดูแลของครูหรืออาจารย์ สิ่งแวดล้อมโรงเรียน นับเป็นสิ่งสำคัญต่อเด็กมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวนักเรียน มีอิทธิพลต่อ สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ความสนใจ และอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตในการทำงานของเด็กทุกคน ประการสำคัญ คือโรงเรียนเป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมประชาชนให้มีสุขภาพดี มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด สามารถ ดำรงชีวิตได้ อย่างมีความสุข และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้เต็มความสามารถ



อุไรพร นครธรรม และ สุรางคนา มัณยานนท์ (2566) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน อันได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ และมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมพัฒนาการ และเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ สนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดี มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจและเกิดความสุขความเต็มใจในการแสวงหาความรู้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ตลอดเวลา ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและเรียนรู้ได้มากขึ้น ส่งผลต่อการเรียนรู้ทางด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ได้ฝึกปฏิบัติจริง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนและช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและประสบผลสำเร็จในการศึกษา

### แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

สิวราช อินต๊ะวิชัย (2563) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพที่มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีบรรยากาศที่เป็นกันเองและการสื่อสารที่เป็นมิตร และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีหลักการที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกศึกษาเรียนรู้

Chin-Wen Yeh (2022) สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่แตกต่างกันส่งผลต่อการฟื้นฟูความสนใจและความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมที่มีองค์ประกอบตามธรรมชาติกระตุ้นความอยากรู้และจินตนาการที่ยืดหยุ่นได้มากกว่าการดูสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติยังช่วยให้จิตใจของเราแยกตัวออกจากสภาวะประจำวันชั่วคราว เช่น ช่วงเวลาที่เรามีนั่งหรือฝึนกลางวัน เพื่อให้ได้ "แรงบันดาลใจ" ความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่และหลากหลายมากขึ้น จะเกิดขึ้นได้เมื่อความคิดเห็นมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย ดังนั้น การปรับปรุงความเป็นธรรมชาติที่รับรู้ได้ของภูมิทัศน์ในเมือง สามารถช่วยเสริมองค์ประกอบตามธรรมชาติและกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

Jae Hwa Lee , Soyeon Lee (2023) สภาพแวดล้อมทางกายภาพสามารถส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ได้รับการกำหนดแนวคิดจากหลายมุมมอง เช่น ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ศักยภาพในการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ และสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการรับรู้สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ผ่านบริบททางกายภาพได้



พื้นที่ทางสังคมมักมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ และพบว่าการศึกษาลายกรณีถือว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นวัฒนธรรมนวัตกรรมโดยรวมขององค์กร ซึ่งครอบคลุมถึงความสามารถและการกระทำของแต่ละบุคคล สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสามารถสนับสนุนการบ่มเพาะและการสำรวจของแต่ละบุคคล และสร้างแรงบันดาลใจให้ชุมชนดำเนินการอย่างสร้างสรรค์ในระดับที่เหมาะสมที่สุด

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ แบ่งเป็น สภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ได้ กล่าวคือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ คือ อาคาร แหล่งเรียน สถานที่ที่ อาจทำให้เกิดแรงบันดาลใจ สภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยา คือ สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึก เช่น การให้กำลังใจ การไว้วางใจกันและกัน ความใส่ใจ เป็นต้น สภาพแวดล้อมด้าน สมองหรือบรรยากาศในการเรียนรู้ คือ กิจกรรมที่กระตุ้นการคิด มีความท้าทาย และสภาพแวดล้อม ด้านสังคม คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสภาพแวดล้อม การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน บริบทที่ถูกกำหนดขึ้นภายในโรงเรียน

### ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไทย

รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563) ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง โรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมด้วยตนเอง ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างรวดเร็ว การสร้างบรรยากาศที่ดีจะช่วยชักจูงให้เด็กอยากมาโรงเรียน เช่น ความร่มรื่น ความสวยงาม มีระเบียบเรียบร้อย นอกจากจะทำให้เด็กสดชื่น สบายใจ แล้วยังช่วยปลูกฝังความเป็นระเบียบเรียบร้อย รักสวยรักงามให้กับเด็กอีกด้วย นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นสถาบันที่กระตุ้นให้ประชาชนเกิดความพอใจ ยอมรับ และปฏิบัติตามอีกด้วย

วารุณี ยะวะหาบ (2564) การบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเรียน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพยังเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพ และช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครูและบุคลากร และกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น

คณศ คชะ (2566) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา คือ องค์กรประกอบทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็น การจัดสถานที่ ความสวยงาม บรรยากาศ ความสะอาด รวมถึงวัฒนธรรมค่านิยมประเพณีทุกสิ่ง เป็นส่วนส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ที่



หลากหลาย การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถือว่ามีสำคัญทั้งทางตรง และทางอ้อม เป็นการช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สนุกสนาน รวมถึงสร้างค่านิยม ปลูกฝังเจตคติที่ดีและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง หล่อหลอมให้มีพฤติกรรมและจิตใจดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นส่วนช่วยให้ร่างกายจิตใจและสติปัญญาของผู้เรียน เกิดความรู้สึที่ดีต่อการเรียนรู้

จากความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียน สถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน ส่งผลให้ครูและนักเรียนมีแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด มีความรับผิดชอบ มีความสุขในการมาเรียนและประสบผลสำเร็จในการศึกษา

## บทสรุป

จากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาตลอดบทความ พบว่า การบริหารที่มีวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และนักเรียน รวมถึงการจัดพื้นที่บรรยากาศการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และปลอดภัยทางอารมณ์ สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการแสดงออกและทดลองสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในผู้เรียน นอกจากนี้การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการแสดงออก การคิดนอกกรอบ การเรียนรู้แบบบูรณาการ การบริหารจัดการที่ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรเชิงบวก การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและช่วยส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 บทความนี้จึงเสนอแนวทางการบริหารจัดการเชิงระบบที่ผสมผสานความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา เป็นการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และพัฒนาทุนมนุษย์อย่างยั่งยืน เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ในบริบทของสถานศึกษาไทย

## เอกสารอ้างอิง

- กิ่งกนก กิณเรศ. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- คณิศ คະชา. (2566). การศึกษาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อำเภอสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2563). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียน. วารสาร รามคำแหง ฉบับคณะศึกษาศาสตร์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์).



- วารุณี ยะวะหาบ. (2564). แนวทางการพัฒนาการบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดพัทลุง. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิมลย์ สีทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีระพงศ์ สว่างลาภ. (2565). การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิวราช อินตะวิชัย. (2563). การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อภิบาล สุวรรณโคตร. (2563). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ สถานศึกษา ศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหนองบุญมาก 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2. วารสาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 7(7), 74-86.
- อุไรพร นครธรรม และสุรางคณา มัณยานนท์. (2566). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนกลุ่มเครือข่าย ศรีเชียงใหม่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Chin-Wen Yeh , (2022). Department of Horticulture and Landscape Architecture, National Taiwan University, Taipei, Taiwan.
- Jae Hwa Lee , Soyeon Lee . (2023). Relationships between physical environments and creativity: A scoping review. Department of Interior Design, Iowa State University, Ames, IA, USA.